

MOKINIŲ SVEIKATOS PRIEŽIŪROS MOKYKLOSE 2006 M. ATASKAITA

Valstybinė visuomenės sveikatos priežiūros tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos, vykdydama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 6 d. nutarimą Nr. 5 „Dėl sveikatos priežiūros mokyklose finansavimo tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 5-96) išanalizavo ir apibendrino savivaldybių ir visuomenės sveikatos centrų apskrityse pateiktą ataskaitą apie 2006 metais vykdytą mokinių sveikatos priežiūrą, sveikatos priežiūros finansavimą, veiklos rodiklius.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo (Žin., 1991, Nr.23-593; 2003, Nr. 63-2853) 23 straipsniu, mokyklose vykdoma pirminė visuomenės sveikatos priežiūra. Pagal Sveikatos priežiūros mokyklose finansavimo tvarką, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 6 d. nutarimu Nr. 5 (Žin., 2004, Nr. 5-96), jeigu mokyklos steigėjas yra savivaldybė, 1/3 lėšų, kurių reikia sveikatos priežiūrai joje, skiria mokyklos steigėjas, o iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo (PSDF) biudžeto skiriama 2/3 lėšų. Kitų steigėjų mokykloms iš PSDF biudžeto skiriamos visos reikiamos lėšos. Šiomis lėšomis finansuojamos specialistų darbo užmokesčio ir veiklos išlaidos. Lėšų skyrimo tvarka patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. sausio 28 d. įsakymu Nr. V-28 „Dėl paraiškų sveikatos priežiūrai mokyklose finansuoti teikimo tvarkos“ (Žin., 2004, Nr.15-475).

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. V-1017 „Dėl 2006 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų sveikatos priežiūros mokyklose finansavimo programai skyrimo“ iš PSDF biudžeto 2006 m. sveikatos priežiūrai mokyklose finansuoti buvo skirta 5,5 mln. litų (2005 m. – 4,791 mln. litų, 2004 m. – 4,5 mln. litų). Siekiant užtikrinti mokyklose dirbančių sveikatos priežiūros specialistų darbo užmokesčio augimą, iš PSDF biudžeto rezervo Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2006 m. balandžio 28 d. įsakymu Nr. V-347 „Dėl lėšų skyrimo iš privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rezervo“ papildomai skirta 719 tūkst. litų.

Vidutiniškai vienam mokiniui mokykloje, kurios steigėja yra savivaldybė, 2006 m. buvo skirta 10,33 Lt (2005 m. buvo skirta 7,83 Lt, 2004 m. – 7,05 Lt), o kitų steigėjų mokyklų mokiniams – 15,50 Lt (2005 m. 11,47 Lt, 2004 m.– 10,58 Lt).

Informacijos apie sveikatos priežiūrą mokyklose teikimo taisyklės, patvirtintos Valstybinės visuomenės sveikatos priežiūros tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos direktoriaus 2005 m. sausio 5 d. įsakymu Nr. V-3 (Žin., 2005, Nr. 4-95; Nr.107-3951), įpareigoja savivaldybes kasmet iki sausio 20 d. pateikti informaciją apie praėjusiais kalendoriniais metais vykdytą sveikatos priežiūrą mokyklose.

Šiais metais visos savivaldybės ataskaitas pateikė laiku. Pagal jų pateiktas ataskaitas, sveikatos priežiūrą mokyklose 2006 m. vykdė 897 sveikatos priežiūros specialistai (2005 m. – 769, 2004 m.– 711). Specialistų išsilavinimas ir užimami etatai pagal apskritis pateikti 1 lentelėje.

1 lentelė

Apskritis	Iš viso specialistų	Specialistų pasiskirstymas pagal užimamą etatą				Specialistų išsilavinimas (specialybė)		
		1 ir daugiau	0,5–1	iki 0,5	pagal priedą	visuomenės sveikatos	slaugytojos	kita
Alytaus	59	23	10	8	18	7	52	
Kauno	147	62	41	29	15	22	109	16
Klaipėdos	77	48	19	8	2	2	75	
Marijampolės	36	8	24	0	4	3	32	1
Panevėžio	81	22	28	16	15		81	
Šiaulių	130	34	38	15	43	24	98	8
Tauragės	42	7	23	12		-	42	-

Telšių	63	18	15	7	23	-	62	1
Utenos	48	18	13	15	2		48	
Vilniaus	214	74	81	38	21	11	190	13
Iš viso Lietuvoje	897	314	292	148	143	69	789	39

Pažymėtina, kad 2006 m. mokyklose padaugėjo specialistų, baigusiu visuomenės sveikatos studijas (2005 m. buvo 38, 2004 m. – 17 specialistų). Daugiau specialistų dirba 1 etato ir daugiau krūviu (2005 m. – 268, 2004 m. – 244), sumažėjo specialistų, teikiančių visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas mokykloje pagal priedą (2005 m.– 159, 2004 m. – 174).

Sveikatos priežiūros specialistų, vykdančių mokinių sveikatos priežiūrą mokyklose, etatai daugumoje savivaldybių priklauso pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigoms.

Sveikatos priežiūros mokyklose finansavimo tvarkoje nustatyta, kad vienas visuomenės sveikatos priežiūros specialisto etatas steigiamas tūkstančiui mokinių. Sprendimą dėl visuomenės sveikatos priežiūros specialisto etato steigimo priima savivaldybės institucija, atsižvelgdama į tai, kiek savivaldybės teritorijoje mokosi mokinių. Tačiau kai kurios savivaldybės nesilaiko nustatytos tvarkos ir įsteigta mažiau etatų, nei turėtų būti pagal mokinių skaičių (2 lentelė).

2 lentelė

Savivaldybės pavadinimas	Mokinių skaičius	Specialistų etatų skaičius	
		Turi būti	Įsteigta
Kaišiadorių r.	5406	5,25	4,75
Prienų r.	5300	5,25	2,5
Rietavo s.	1743	2,0	1,0
Šakių r.	7805	6,2	4,25
Trakų r.	5857	6,0	4,0
Zarasų r.	3746	4,0	2,75

Pagal Paraiškų sveikatos priežiūrai mokyklose finansuoti teikimo tvarką, savivaldybė pateikdama teritorinei ligonių kasai tvirtinti PSDF biudžeto išlaidų sveikatos priežiūrai mokyklose finansuoti sąmatas, pateikia merų patvirtinimus, kad savivaldybės mokinių sveikatos priežiūrai mokyklose skirs ne mažiau kaip 1/3 sveikatos priežiūrai mokyklose biudžetinėmis metais skiriamų lėšų (ne mažiau kaip 50 proc. Valstybinės ligonių kasos patvirtintų PSDF biudžeto lėšų). Pagal savivaldybių pateiktą informaciją, visos savivaldybės skyrė tiek, kiek buvo įsipareigojusios arba net daugiau, išskyrus Kaišiadorių r. savivaldybę, kuri buvo įsipareigojusi skirti 27598 Lt., o skyrė – 24410 Lt. Daugiau lėšų nei buvo įsipareigojusios skyrė 3 lentelėje paminėtos savivaldybės.

3 lentelė

Savivaldybė	Lėšų suma (Lt)	
	Įsipareigojo skirti	Skyrė
Druskininkų m.	19398	37300
Klaipėdos r.	38200	68400
Marijampolės r.	50409	66100
Mažeikių r.	53900	87723
Plungės r.	30287	31451
Radviliškio r.	39126	48764
Telšių r.	35000	60300
Varėnos r.	19540	26096

Vilniaus m.	337600	357700
-------------	--------	--------

Dalies sveikatos priežiūrai mokyklose organizuoti skirtų lėšų nepanaudojo Jonavos r. (2590 Lt), Klaipėdos r. (3400 Lt), Kaišiadorių r. (1261 Lt), Molėtų r. (810 Lt), Vilniaus r. (1453 Lt), Vilniaus m. (27017 Lt).

Pagal Sveikatos priežiūros mokyklose finansavimo tvarką, PSDF biudžeto ir savivaldybės skirtomis lėšomis finansuojamos visuomenės sveikatos priežiūros specialistų darbo užmokesčio ir veiklos išlaidos sveikatos priežiūrai mokyklose organizuoti ir vykdyti. Kadangi šioje tvarkoje neregamentuojama, kokį visos sumos procentą gali sudaryti medikamentams (tvarsliavai) bei kitai veiklai skiriamos lėšos, šios sumos savivaldybėse yra labai skirtingos.

Medikamentams (tvarsliavai) ir kitai veiklai visai lėšų neskyrė Druskininkų ir Panevėžio miestų, Ignalinos, Joniškio, Kauno, Marijampolės, Plungės ir Varėnos rajonų savivaldybės. Medikamentams (tvarsliavai) neskyrė lėšų Jurbarko, Kėdainių, Kazlų Rūdos, Kalvarijų, Lazdijų, Pasvalio, Radviliškio, Šakių, Šalčininkų, Varėnos ir Vilkaviškio rajonų savivaldybės. Kitai veiklai lėšų neskyrė Kelmės, Rietavo, Trakų, Šiaulių, Šilutės ir Ukmergės savivaldybės.

Daugiausia medikamentams (tvarsliavai) ir kitai veiklai skyrė 4 lentelėje paminėtos savivaldybės.

4 lentelė

Savivaldybė	Iš viso 2006 m. panaudota lėšų (Lt)	Medikamentams (tvarsliavai), sveikatos priežiūros veiklai panaudotos lėšos	
		litais	panaudotų lėšų proc.
Palangos m.	49793	16398	32,9
Elektrėnų s.	65602	20073	30,5
Zarasų r.	55133	16357	29,6
Širvintų r.	48304	13412	27,7
Kauno m.	966582	204191	21,1
Pagėgių s.	31395	5526	17,6
Mažeikių r.	223691	33823	15,1
Prienuų r.	73000	10800	14,7

Analizuojant savivaldybių pateiktas ataskaitas taip pat matyti, kad Palangos m., Elektrėnų, Širvintų ir Zarasų rajonų savivaldybės sveikatos priežiūros specialistų darbo užmokesčiui naudojo tik PSDF lėšas, o savivaldybės skirtos lėšos buvo naudojamos medikamentams (tvarsliavai), sveikatos priežiūros veiklai, tačiau tai prieštarauja Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytai tvarkai.

Išsamesnė informacija apie specialistų etatus, jų išsilavinimą, skirtas lėšas ir panaudotų lėšų paskirstymą Lietuvos mokyklose pateikiama 5 lentelėje.

2006 metais Lietuvos mokyklose vykdyta veikla ir veiklos rodikliai pateikiami 6 lentelėje.

Parengė Valstybinės visuomenės sveikatos priežiūros tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos Saugos kontrolės skyriaus vyriausioji specialistė Bronė Žilėnienė.